

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

معاونت بین الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

گزارش سفر

دومین هیئت علمای اهل سنت بنگلادش

به جمهوری اسلامی ایران

۲۸ بهمن الی ۵ اسفند ۱۴۰۲

تهیه و تنظیم: وحید روشنی
رئیس اداره آسیای معاونت امور بین الملل

۱۴۰۲/۱۲/۱۵

فهرست

۲	بنگلادش در یک نگاه
۳	مقدمه
۳	اسامی اعضای هیئت
۴	شرح ملاقات‌ها و بازدیدها
۴	- قم
۱۳	- تهران
۲۴	- مشهد
۲۵	- تربت جام
۲۸	- نیشابور
۲۹	خروج و پایان سفر

❖ بنگلادش در یک نگاه

جمهوری خلق بنگلادش با بیش از ۱۶۹ میلیون نفر یکی از پرجمعیت‌ترین و فقیرترین کشورهای جهان است. این کشور واقع در جنوب آسیا، از جنوب شرق با میانمار، از جنوب با خلیج بنگال و از شمال، غرب و شرق با هند هم‌مرز است. پایتخت بنگلادش داکا و زبان رسمی نیز بنگالی است. ۹۸ درصد مردم

بنگلادش از نژاد بنگالی، ۸۸ درصد مسلمان که بیشتر اهل سنت و حنفی مذهب هستند. جمعیت شیعیان کمتر از یک درصد و ۱۰٫۵ درصد هندو هستند. مرزهای کنونی این کشور در سال ۱۹۴۷ ایجاد و در آن سال، این منطقه به عنوان بال غربی کشور تازه تاسیس پاکستان شناخته شد. در سال ۱۹۷۱ جنگ‌هایی در این کشور برای استقلال از پاکستان در گرفت که به استقلال و تشکیل کشور بنگلادش منجر شد.

قانون اساسی این کشور، آزادی کامل مذاهب و فعالیت‌های فرهنگی را برای همه اقلیت‌ها تضمین نموده است. در سال ۱۹۸۸ عبارت **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** در ابتدای قانون اساسی این کشور قرار گرفت و در اصلاحیه قانون اساسی، اسلام دین رسمی کشور معرفی شد. از نکات قابل توجه و متمایز بنگلادش با سایر کشورهای شبه‌قاره، همزیستی مسالمت‌آمیز مسلمانان و پیروان سایر ادیان اصیل و ریشه‌دار با یکدیگر است.

دولت بنگلادش روز عاشورا را تعطیل عمومی اعلام کرد و در شهر داکا، مکانی به نام **سرزمین کربل** مشخص نمود تا در روز عاشورا دستجات عزادار گرد هم آیند. در این کشور هیأت رویت ماه، به منظور تعیین زمان دقیق روز شهادت امام حسین(ع)، همانند تعیین زمان عید فطر، حساسیت زیادی به خرج می‌دهد.

در بنگلادش رئیس‌جمهور، رئیس حکومت و نخست وزیر، رئیس دولت است که اختیارات محدودتری نسبت به روسای دولت در دیگر نظام‌های سیاسی دارد. رئیس‌جمهور با رأی مجلس ملی، برای دوره‌ای پنج‌ساله انتخاب می‌شود. مجلس ملی ۳۰۰ کرسی دارد که نمایندگان آن با رأی مردم انتخاب می‌شوند و دوره نمایندگی پارلمان پنج سال است. این کشور تا پیش از کودتای ۱۹۷۵ میلادی که طی آن شیخ مجیب‌الرحمان، بنیانگذار بنگلادش به قتل رسید، با هندوستان روابط دوستانه‌ای داشت، ولی کم‌کم از گرمی روابط این دو کشور کاسته شد. همچنین با این کودتا، روابط سیاسی بنگلادش با شوروی سابق کاهش یافت و در عوض مناسباتش با غرب گسترده شد.

بخش اعظم نیروی کار این کشور در بخش کشاورزی مشغول به کار هستند، بخشی نیز برای کار به کشورهای چوچون عربستان سعودی، کویت، امارات، عمان، قطر و مالزی مهاجرت کرده‌اند. ۴۵ درصد از مردم این کشور زیر خط فقر زندگی می‌کنند. خاک بنگلادش بسیار حاصلخیز، آب و هوای آن استوایی و کشاورزی آن متکی به باران‌های موسمی است.

❖ مقدمه

در سفر سال ۱۴۰۱ حجت الاسلام والمسلمین دکتر شهریاری به کشور هندوستان، تفاهم‌نامه‌ای فیما بین دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و نماینده محترم ولی فقیه در هند منعقد شد که بند پنجم از تفاهم‌نامه مذکور، بر اعزام هیئت‌هایی از علمای برجسته و موثر اهل سنت هندوستان، بنگلادش و نپال به جمهوری اسلامی ایران با میزبانی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی دلالت دارد. بر این اساس، با هماهنگی و همکاری مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و نماینده ترددی دفتر مقام معظم رهبری در بنگلادش، دومین هیئت ۱۰ نفره متشکل از علمای اهل سنت تأثیرگذار کشور بنگلادش، در تاریخ ۲۸ بهمن ۱۴۰۲ ساعت ۲۲:۴۰ دقیقه در فرودگاه امام خمینی(ره) به زمین نشست و مورد استقبال رسمی قرار گرفت.

باتوجه به اینکه همه اعضای هیئت از بزرگان اهل سنت حنفی مذهب و محب اهل بیت(ع) بودند، بر این اساس برنامه سفر متناسب با فضای فکری، علاقمندی‌ها، ابهامات موجود و دغدغه‌های این هیئت طراحی شد و مهمانان در بدو ورود، از فرودگاه حضرت امام(ره) به شهر قم منتقل و در سوئیت‌های پژوهشگاه مطالعات تقریبی قم اسکان یافتند.

❖ اسامی اعضای هیئت

- ۱- مولانا دکتر محمد کفیل‌الدین سرکار؛ سرپرست بنیاد اسلامی بنگلادش
- ۲- مولانا سید محمد امدادالدین؛ خطیب مسجد مرکزی دانشگاه داکا
- ۳- مولانا محمد فاروق؛ خطیب و مفسر، مسجد جامع شاهین باغ داکا
- ۴- مولانا دکتر محمد شهید الاسلام؛ رییس مدرسه دارالسلام راجشاهی
- ۵- ابو الفتاح محمد نجم‌السعود؛ مدیر مدرسه رحمتیه تعلیم الملّه کولنا
- ۶- مولانا محمد مقدس الاسلام؛ مدیر مدرسه مدینه العلوم راجشاهی
- ۷- مولانا محمد حفیظ الرحمن؛ خطیب و مدیر مدرسه اسلامیہ کراون بازار داکا
- ۸- مولانا فهیم‌الرحمن؛ خطیب مسجد جامع بنانی داکا
- ۹- مولانا محمد مظهر الاسلام؛ نماینده امور اسلامی در وزارت کشور
- ۱۰- دکتر محمد عبد القدوس پادشاه؛ مدیر مدرسه بین‌المللی

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

معاونت بین الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

❖ شرح ملاقات‌ها و بازدیدها

ق

برنامه‌های هیئت علمای اهل سنت بنگلادش از روز یکشنبه ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ در قم با زیارت آستان مقدس

کریمه اهل بیت، حضرت فاطمه
معصومه (س) آغاز شد.

✓ زیارت آستان حضرت
فاطمه معصومه (س)

✓ بازدید از مدرسه علمیه فیضیه

✓ بازدید از بخش‌های مختلف کتابخانه حرم، مخزن کتاب و مخزن قرآن

مهمانان در بدو ورود به کتابخانه آستان حضرت معصومه(س) ابتدا مورد استقبال جناب آقای دکتر عباسی

مدیر کتابخانه قرار گرفتند و از بخش‌های مختلف آن بازدید کردند. مشاهده فضای کتابخانه، کتب موجود در آن، همچنین قرآن‌هایی به اندازه یک بند انگشت تا قرآن‌های بزرگ، موجب تحسین مهمانان شد. بخش‌های مختلف کتابخانه توسط آقای دکتر عباسی توضیحات لازم داده شد و

مهمانان با مشاهده کتب اهل سنت بسیار خرسند شدند. در این کتابخانه ۲۰۰ هزار عنوان کتاب موجود است. در پایان مهمانان با اقامه نماز جماعت وحدت از کتابخانه خارج و به پژوهشگاه بازگشتند.

✓ بازدید از کتابخانه تخصصی علوم حدیث

میهمانان در این برنامه ضمن بازدید از کتابخانه معظم علوم حدیث که تحت اشراف آیت‌الله شهرستانی

اداره می‌شود، با حجت‌الاسلام والمسلمین نجمی دیدار و گفتگو کردند.

آقای نجمی ضمن توضیح در مورد کتابخانه، فهرست و محتوای کتب موجود در آن گفت: در این کتابخانه سومین کتابخانه معظم در جهان است، بیش از ۶۰ هزار عنوان کتاب تخصصی و ۳۰ هزار نسخه الکترونیکی وجود دارد. اعضاء هیئت پس از بازدید از این کتابخانه، به شدت تحت تاثیر قرار گرفتند و بسیار برایشان اعجاب‌آور بود.

در ادامه میهمانان، ضمن تشکر از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و نماینده ترددی دفتر مقام

معظم رهبری در بنگلادش بابت تدارک این سفر و امکان دیدار هیأت از این گنجینه عظیم، گفتند: در

بنگلادش اکثریت منابع حاکی از احاطه عقاید سلفی و وهابیت است. وجود و دسترسی به این کتابخانه و

امثال آن بسیار لازم و ضروری است.

✓ بازدید از بیت حضرت امام خمینی(ره)

بازدید از بیت تاریخی حضرت امام خمینی(ره) که باید به حق آن را خانه انقلاب نامید، از برنامه‌های مورد استقبال مهمانان بود.

خانه سید روح‌الله خمینی در قم، خانه‌ای تاریخی است که در محله یخچال قاضی شهرقم قرار داشته و نزدیک به یک قرن قدمت دارد. در سال ۱۳۳۵ توسط حضرت امام خمینی(ره) خریداری شد و تا سال ۱۳۴۲ در آن زندگی کرد. این خانه‌ی بدون تجملات، در حقیقت آئینه

و گواه ساده زیستی ابرمرد تاریخ معاصر است که توانست با تکیه بر خدا و همراهی مردم، نظام جمهوری اسلامی را به ثمر بنشانند و این خانه امروز محلی برای بازدید است تا ساده زیستی رهبر بزرگترین انقلاب قرن گذشته را به نظاره بنشینند.

در این بازدید، مختصری در خصوص تاریخ حضور و سکونت حضرت امام در این بیت، وقایع مدرسه فیضیه و قتل عام طلاب در سال ۱۳۴۲ بیان شد.

✓ جلسه با حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر زمانی

این جلسه که در فضایی صمیمی صورت گرفت حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر زمانی مشاور مدیر حوزه‌های علمیه ضمن تشکر از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و نماینده ترددی دفتر مقام معظم رهبری در بنگلادش، در خصوص وضعیت مسلمانان و توطئه‌های دشمنان اسلام مطالبی ارائه و بر لزوم حفظ

وحدت و هوشیاری در برابر این دسیسه‌ها تاکید کرد و گفت: من با علمای زیادی در اقصی نقاط جهان از جمله علمای یهود و نصاری، به ویژه واتیکان جلسات متعددی داشته و با آنها صحبت کرده‌ام، هر زمان که از قرآن می‌گفتم، باعث تعجب فراوان آنها می‌شد.

ایشان با طرح این مسئله که دشمنان اسلام کاملاً با هم متحد هستند فلذا وحدت مسلمانان نیست یک ضرورت محسوب می‌شود. اتحاد برای دو موضوع، اول برای قوی شدن امت اسلام در قبال دشمنان خود، هدف دوم پایه گذاری تمدن امت اسلام.

این جلسه در فضایی صمیمی، به سمت بحث‌های طلبگی و گعده علمایی پیش رفت و در خصوص عقاید نصاری در خصوص فرزند خدا بودن حضرت عیسی(ع) و ... مطالبی عنوان شد که ایشان با استفاده از ادله قرآنی و کلامی به سئوالات پاسخ گفت.

این جلسه با استقبال مهمانان از مطالب عنوان شده، تا پاسی از شب ادامه داشت و مهمانان پس از صرف شام آقای زمانی را بدرقه کردند و مشغول استراحت شدند.

✓ بازدید از کتابخانه معظم حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی(ره)

کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی(ره) یکی از بزرگترین کتابخانه‌های کم نظیر نسخ خطی ایران و سومین مجموعه نسخه‌های خطی در جهان اسلام بعد از ترکیه و مصر به شمار می‌رود. تعداد نسخه‌های خطی این کتابخانه در سال ۱۳۹۳ش، ۳۱۰۰۰ عنوان، مشتمل بر بیش از

۶۰۰۰۰ جلد بود. آرامگاه آیت‌الله مرعشی نجفی در قسمت ورودی این کتابخانه قرار دارد.

این بازدید همراه با توضیحات کارشناس مربوطه جناب آقای واحدی زاده همراه بود که ایشان در بازدید از مخزن کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی، به معرفی نسخه‌های خطی موجود پرداخت که از جمله آن نسخه خطی قرآن کریم به قدمت ۱۳۰۰ سال منسوب به سیدالسادین حضرت امام زین‌العابدین(ع) و همچنین قرآنی منسوب به حضرت علی بن موسی‌الرضا(ع) است.

پایان بخش این برنامه بازدید از بخش ترمیم نسخه‌های خطی بود که از نزدیک با نحوه مرمت کتب خطی، بخش آزمایشگاه و قرنطینه کتابخانه آشنا شدند. در این بخش قبل از واگذاری کتب به بخش ترمیم و مخزن، با انجام عملیات تخصصی و با استفاده از امکانات ویژه، نسخه‌های خطی، آفت‌زدایی شده تا در صورت انتقال به مخزن، موجب آسیب دیدن سایر کتب نشود. به حمدالله این برنامه هم بسیار مورد استقبال قرار گرفت.

✓ بازدید از موزه امام علی (ع)

در این موزه که در سالن بزرگی بنا شده، آثار هنری، صنایع دستی، تاریخی با موضوع اهل بیت (ع) و آثار مختلفی از فرش‌های نفیس، هنرهای تجسمی، قرآن‌های خطی و نفیس و... قرار دارد که فضای دلنشینی برای بازدیدکنندگان ایجاد می‌کند.

وجود پرچم‌هایی از اعتبار مقدسه همچون آستان علوی (ع)، حرم امام حسین (ع)، عتبه عباسیه (ع)، آستان کاظمین (ع)، آستان قدس رضوی (ع)، حرم عسکریین (ع)، حرم مسلم بن عقیل (ع) و آستان حضرت معصومه (س) از جلوه‌های

ویژه در موزه امام علی (ع) است که توجه بازدید کنندگان را به خود جلب می‌کند.

✓ دیدار با حجت‌الاسلام والمسلمین سید جواد شهرستانی

در این جلسه ایشان ضمن تشکر از این حرکت بسیار مثبت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی بر ادامه این گونه امور تاکید فراوان کرد و گفت: رفت و آمدهای علماء می‌تواند از اختلاف امت اسلام به سهم بسزایی کم کند.

ایشان به اهمیت قرآن کریم در وحدت هرچه بیشتر امت اسلام تاکید کرد.

✓ بازدید از دانشگاه ادیان و مذاهب

در این برنامه که با ضیافت ناهار آغاز شد، حجج اسلام جعفر طیار قائم مقام و شریعتمدار مشاور ریاست دانشگاه حضور داشتند. حجت الاسلام والمسلمین دکتر شریعتمدار مشاور گفت: دانشگاه ادیان و مذاهب، نخستین دانشگاه تخصصی ادیان و

مذاهب در ایران است. هدف اصلی دانشگاه معرفی عالمانه‌ی اسلام بر اساس آموزه‌های اهل بیت (ع) است. تربیت نیروی انسانی متخصص برای شناخت ادیان و مذاهب در جهت همبستگی انسانی، تقویت صلح، کاهش آلام بشری و گسترش معنویت و اخلاق از رسالت‌های دانشگاه است. این دانشگاه از بزرگ‌ترین دانشگاه‌های غیرانتفاعی از نظر تعداد دانشجوی خارجی با دانشجویانی از ۳۰ کشور مختلف جهان است. در اینجا متون دینی بودایی، هندو و همه گروه‌های اسلامی تدریس می‌شود. باید انسان‌ها به هم نزدیک شوند، استکبار انسان‌ها را مقابل هم قرار داده است، شعار ما همبستگی انسانی است، می‌خواهیم از جنگ و جدال بکاهیم. ما این دانشگاه را ایجاد کردیم تا مبانی نظری گفت‌وگو را در دنیا ترسیم کنیم.

مولانا کفیل‌الدین در این جلسه ضمن تشکر از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، حول موضوع وحدت مطالبی عنوان کرد و وضعیت امروز غزه را نشان از تشتت و عدم اتحاد جهان اسلام دانست.

✓ بازدید از کتابخانه دانشگاه ادیان و مذاهب

کتابخانه دانشگاه ادیان و مذاهب از معدود کتابخانه‌های تخصصی ایران است که در زمینه ادیان و مذاهب فعالیت دارد. در حال حاضر این کتابخانه با گردآوری مجموعه‌ای از کتابها و مجلات تخصصی فارسی،

عربی و انگلیسی یکی از غنی‌ترین کتابخانه‌های تخصصی در سطح کشور است. عمده کتابها و نشریات کتابخانه درباره فرق و مذاهب اسلام، مسیحیت، یهودیت، هندوئیسم، بودیسم و ادیان ابتدایی و همچنین دایره‌المعارف‌های اسلام، مسیحیت، یهودیت و زرتشت است.

✓ جلسه با حجت الاسلام والمسلمین دکتر عباسی

حجت الاسلام والمسلمین دکتر عباسی رئیس جامعه المصطفی العالمیه (ص)، ضمن خیر مقدم و معرفی دانشگاه در خصوص ضرورت آموزش زبان فارسی به عنوان یکی از قدیمی ترین زبان های علمی دنیا تاکید کرد و گفت: وحدت و تقریب امت اسلام یک ضرورت غیر قابل اجتناب است. این موضوع یکی از مهمترین سیاست های راهبردی ترسیم شده توسط حضرت امام (ره) است و مجمع جهانی تقریب مذاهب در این زمینه پرچمدار است.

جامعه المصطفی هم این سیاست را سرلوحه فعالیت های خود در داخل و خارج قرار داده است. وحدت ما مسلمانان دشمنان زیادی دارد و در خصوص این افتراق بسیار برنامه ریزی و فعالیت دارند.

چقدر برای ما دردآور است که ۸ میلیون صهیونیست با حمایت های آمریکا و انگلیس، برادران و خواهران دینی ما را در غزه قتل عام می کند و از دست ۲ میلیارد مسلمان هیچ کاری بر نمی آید. امروز مسئولیت ماست که به این برادری و تقویت اتحاد کمک کنیم.

✓ بازدید از نمایشگاه دائمی کتاب جامعه المصطفی العالمیه (ص)

✓ جلسه با حجت الاسلام والمسلمین علیزاده موسوی

در این جلسه که علاوه بر حجت الاسلام والمسلمین دکتر علیزاده موسوی نماینده ترددی دفتر مقام معظم رهبری، حجت الاسلام والمسلمین سید مفید حسینی کوهساری معاون بین الملل حوزه های علمیه و حجت الاسلام

والمسلمین حمیدرضا رضایی نماینده سابق جامعه المصطفی در بنگلادش حضور داشتند، دکتر کوهساری ضمن خیر مقدم، توضیحات مبسوطی در خصوص حوزه علمیه قم، سیستم آموزشی طلاب و فعالیت های این مجموعه مطالبی عنوان کرد.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر رضایی نیز با بیان خاطراتی از زمان مسئولیت در بنگلادش گفت: ایران شهرت دارد به کشور اهل بیت (ع) و بنگلادش کشور محبان اهل بیت (ع). بسیاری از کلمات فارسی هنوز در بنگلادش استعمال می شود. مثل جانماز، دست نماز، روزه و ... بسیاری از امامزادگان در ایران و بسیاری از اولیاء خدا نیز در بنگلادش مدفون هستند که محل تجمع مسلمانان و مکانی برای عبادت و دعا در ایام و لیالی مختلف است. به عنوان نمونه مزار شاه جلال یمنی ایرانی (که فرودگاه بین المللی بنگلادش به نام شاه جلال است)، مزار شاه امانت در چیتاگونگ (فرودگاه بین المللی چیتاگونگ به نام شاه امانت است)، قدمگاه عطار و بایزید بسطامی در چیتاگونگ و ...، اگر دین ما حفظ شده بواسطه این بزرگان است.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر علیزاده موسوی نماینده ترددی دفتر مقام معظم رهبری نیز در این دیدار

گفت: امروز مسلمانان دچار دو مصیبت بزرگ هستند: ارباب و الحاد.

مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

معاونت بین الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

مهران

✓ جلسه با دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

در این دیدار که حجت الاسلام والمسلمین مرتضوی معاون امور بین الملل نیز حضور داشت، حجت الاسلام

والمسلمین دکتر شهیریاری در ابتدای این دیدار ضمن خیرمقدم به میهمانان گفت: استعمارگران انگلیسی و آمریکایی در تلاش هستند تا ثروت‌های کشورهای

جهان سوم را غارت کنند. ما بیش از یک میلیارد مسلمان در جهان داریم که اگر با یکدیگر متحد باشند، استکبار نمی‌تواند سیاست‌های خود را به جهان اسلام تحمیل کند، بنابراین اگر اتحاد وجود نداشته باشد شبه قاره هند به سه بخش، ایران به ۷ بخش و پاکستان به بخش‌های مختلف تقسیم می‌شوند.

امروز استکبار سعی می‌کند مشکلات مسلمانان را به سمت اختلافات قومی بکشاند و تکفیر را در جهان اسلام گسترش دهد. زمانی که طرف مقابل کافر شد و دست به کشتن برادر خود زد، آنان هم به مقابله با او بر می‌خیزند و در این مسیر به دنبال اسلحه می‌گردند، بنابراین مسئله امروز استکبار جهانی، شیعه و سنی نیست، آنها در نظر دارند که تفرقه بیندازند و کل جهان اسلام را نابود کنند. اگر تفرقه در جامعه اسلامی حاکم شود، کشورهای مسلمان به جان یکدیگر می‌افتند و جنگ آغاز می‌شود، در همین زمان یک نفر در پی ایجاد صلح به میدان می‌آید و آن کسی نیست جز آمریکای جنایتکار، این نقشه طولانی مدت استکبار جهانی است که سالها در پی اجرای آن است.

استکبار در نظر دارد در منطقه، چنین نقشه‌ای را پیاده‌سازی کند درحالی که بیش از ۵۰۰ سال است که شیعه و سنی در کشور ما در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند. امروز جهان اسلام بیش از هر زمان دیگری نیازمند مربیان و علمایی است که مسلمانانی تربیت کنند تا از دنیا دل بکنند. همه ما می‌دانیم برنامه آمریکایی‌ها ایجاد تفرقه میان امت اسلامی است، اگر در جوامع اسلامی مسلمانی به جان مسلمان دیگر افتاد و هرگاه ترور، تکفیر، جنگ و نزاع در جوامع اسلامی گسترش یافت، باید بدانیم که کار استکبار جهانی به خصوص

آمریکای جنایتکار است. در کتاب صحیح بخاری حدیثی از پیامبر(ص) آمده است که می‌فرمایند: مسلمانان برادر یکدیگر هستند و مال و جان مسلمان با مسلمان دیگر حرمت دارد.

امروز جمهوری اسلامی ایران در مقابل آمریکا قد علم کرده است و اولین شعار ما این است که مسلمانان با یکدیگر متحد شوند و زیر خیمه پیامبر(ص) و معیت با ایشان قرار گیرند. کسانی که زیر خیمه پیامبر(ص) هستند دو ویژگی دارند: أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ، رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ. شنیدن چنین فرمایشاتی آسان، اما عمل کردن به آن سخت است. ما نباید آمریکا را دست کم بگیریم، چراکه دشمنی قوی و مصداق فرعون است. باید در مقابل او کرنش نکنیم و با قدرت هرچه تمام‌تر به مقابله با آن پردازیم، در واقع اگر ما به سمت خدا برویم، خدا دست ما را خواهد گرفت و کمک‌مان می‌کند.

امروز دشمن به دنبال ترویج شیعه‌هراسی و ایران‌هراسی است، همه اینها به دلیل مقابله جمهوری اسلامی ایران با آمریکا است. تاریخ نشان می‌دهد که ما همواره در کنار اهل سنت بوده‌ایم. همانطور که بزرگترین مسجد زاهدان به اسم مسجد مکی متعلق به اهل سنت است. امروز باید در مقابل دشمن با یکدیگر متحد شویم و امت واحده را تشکیل دهیم تا دشمن نتواند بر ما غلبه کند. دشمن از تشکیل امت واحده هراس دارد و همین مسئله باعث قدرت مسلمانان می‌شود.

مهمانان در این دیدار ضمن تشکر از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی گفتند: ما در سفر به جمهوری اسلامی ایران احساس غربت نداشتیم. مانند این بود که در کشور خودمان حضور داریم و به خانواده خود ملحق شده‌ایم. سفر به کشور شما برای ما بسیار آموزنده بود. از این سفر استفاده‌های بسیاری بردیم و نگاه خاصی که از ایران برای ما القاء شده بود تغییر کرد، ما پس از برگشت به بنگلادش راجع به سفرمان به جمهوری اسلامی ایران میان اقشار جامعه‌مان روشن‌گری خواهیم کرد. اگر علما و اندیشمندان جمهوری اسلامی ایران و بنگلادش با یکدیگر ارتباط داشته باشند، ما شاهد وحدت و اتحاد هرچه بیشتر میان این

دو کشور برادر خواهیم شد. امیدواریم از جمهوری اسلامی ایران علما و اندیشمندیانی به کشور بنگلادش سفر کنند و این روشنگری در مورد ایران را برای مردم کشورمان تبیین کنند تا باعث برطرف شدن اختلافات شود.

مردمان کشورمان علاقه وافری به فرهنگ و زبان فارسی دارند. بنگلادش با زبان فارسی عجین شده است. اگر به گذشته و به اسناد تاریخی ما رجوع کنید متوجه می شوید که همه آنان به زبان فارسی بوده است. ۶۳۷ سال است که زبان فارسی در کشور بنگلادش قدمت دارد، هنوز هم افرادی در جامعه ما هستند که به این زبان می نویسند یا صحبت می کنند. ما در بنگلادش دو نظام تحصیلی داریم یکی سنتی که در آن زبان فارسی تدریس می شود و دیگری غیر سنتی اگر ارتباطاتمان با کشور شما گسترش یابد ما می توانیم همانند گذشته به زبان فارسی روی بیاوریم.

در پایان این دیدار دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به میهمانان یک انگشتی نفیس هدیه کرد.

✓ زیارت مرقد مطهر حضرت امام خمینی(ره)

با توجه شناخت و ارادت مهمانان به مقام شامخ بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، حضرت امام

خمینی(ره)، به زیارت مرقد مطهر ایشان مشرف شدیم که مورد توجه و استقبال مهمانان واقع گردید.

✓ جلسه با مولوی اسحاق مدنی

جلسه و ضیافت ناهار اعضاء هیئت علماء اهل سنت بنگلادش با آقای مولوی اسحاق مدنی رئیس شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی که در فضایی صمیمی انجام شد، مولوی مدنی با اشاره به سفرهای خود به بنگلادش گفت: اکثریت مردم این کشور مسلمان و متدین هستند و اسامی آنها نیز اسلامی است. همچنین در بنگلادش، تعداد زیادی مدارس دینی وجود دارد و هرچند از لحاظ اقتصادی ممکن است فقیر باشند اما از نظر دینی، غنی هستند. از نظر من بنگلادش یکی از بزرگترین کشورهای اسلامی است.

ایشان درباره تحصیل در دارالعلوم کراچی پاکستان، عربستان سعودی و نیز اساتید خودشان توضیحاتی داد و گفت: در خصوص وضعیت اهل سنت در ایران باید بگوییم در دنیا تبلیغات زیادی علیه جمهوری اسلامی ایران وجود دارد. در تاریخ،

شاهد اختلافات بسیاری میان شیعه و اهل سنت بوده‌ایم و حتی این دو مذهب کتاب‌هایی علیه یکدیگر نوشته و همدیگر را تکفیر کرده‌اند.

رئیس شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با اشاره به پیشرفت‌های مختلف از جمله عمران، آبادانی، بهداشتی، آموزشی در جمهوری اسلامی ایران پس از پیروزی انقلاب، به خصوص در مناطق اهل سنت گفت: ما امروز در ایران قاضی اهل سنت داریم که مسئولیت‌های بزرگی را برعهده دارند. ما امروز باید بیش از پیش بر مشترکات بین خود تاکید و توجه بیشتری به این مسئله داشته باشیم و از اختلافات دوری کنیم، همچنین باید این روش را در سطح جهانی مطرح و گسترش دهیم.

بسیاری از موارد با هم مشترک هستیم فقط در مسائل جزئی اختلاف داریم؛ لذا همه فرقه‌ها بر باورهای اعتقادی جزئی خود باید عمل کنند نباید منع کنیم به یکدیگر. نباید با مذهب دیگر دعوا کنیم و نه مذهب خود را رها کنیم. ما در باورهای یکدیگر اهل سنت اختلاف داریم؛ همچنین با شیعه هم داریم. وقتی با فرق خود سنی‌ها دعوا نمی‌کنند همین‌طور نباید با شیعه دعوا کنیم.

در ادامه مهمانان موضوعات، مسائل و شایعه‌های موجود را مطرح و آقای مولوی مدنی پاسخ‌های مناسب را ارائه فرمود.

✓ حضور در چهل و یکمین دوره مسابقات بین المللی حفظ و قرائت قرآن کریم

مهمانان ضمن حضور در مرکز همایش‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران محل برگزاری چهل و یکمین دوره مسابقات بین‌المللی حفظ و قرائت قرآن کریم مسابقات به قرائت نوای روحبخش قرآن کریم گوش جان سپردند که این برنامه بسیار مورد توجه قرار گرفت.

✓ دیدار با آقای دکتر صالحی رئیس دانشگاه مذاهب اسلامی

در این نشست که با حضور دکتر جلیل پروین معاون آموزشی، دکتر عباس برومند اعلم معاون پژوهش و فناوری، دکتر مهدی جمالی فر معاون فرهنگی و دانشجویی و دکتر مریم غلامی دبیر شورای بین‌الملل دانشگاه برگزار شد، دکتر سید عباس صالحی ریاست دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی ضمن خوشامدگویی به میهمانان در خصوص روابط نزدیک جمهوری اسلامی ایران و بنگلادش صحبت کرد و گفت: کشور بنگلادش یک منطقه جالب جذاب، رویایی و بسیار با اهمیت است. ما اشتراکات زیادی داریم اولین اشتراک ما زبان فارسی است که قرون متمادی در بنگلادش رواج داشت و از جهت اهتمام به زبان فارسی در گذشته و حال کشوری مورد توجه بوده است. بیش از ۱۰ هزار کلمه فارسی در زبان بنگالی وجود دارد، حضور ادبیات

فارسی در بنگلادش و شاعران فارسی‌گوی بنگلادشی و ترجمه کتب از فارسی به زبان بنگالی نشان دهنده عمق روابط دو کشور است. دومین حوزه اشتراک میان جمهوری اسلامی ایران و بنگلادش حوزه عرفان و تصوف است. وجود فرقه‌هایی مانند سهروردیه، قادریه و

نقشبندیه برخاسته از ایران در بنگلادش، قدمگاه بایزید بسطامی در بنگلادش از جمله وجوه مشترک میان دو کشور است.

محبت اهل بیت (ع) در بنگلادش، همزیستی

مسالمت‌آمیز و رفاقت میان مذاهب اسلامی علیرغم وجود تفاوت‌ها در بنگلادش قابل تحسین است و امت اسلامی شایسته است از این تفاوت‌ها در راستای هم‌افزایی و تقارب بیشتر استفاده کند.

در ادامه ایشان به معرفی دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی پرداخت و از آمادگی این دانشگاه برای توسعه روابط متقابل با کشور بنگلادش در قالب همکاری‌های پژوهشی، آموزشی و فناوری خبر داد.

سپس دکتر مفتی مولانا محمد کفیل‌الدین ضمن معرفی میهمانان، به نمایندگی از ایشان از حسن میزبانی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و مسئولین دانشگاه مذاهب تشکر و قدردانی کرد و گفت: قدمت روابط حسنه میان دو کشور ایران و بنگلادش امیدوار کننده است و ان شاء الله این بازدید نقطه آغاز روابط میان دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی و دانشگاه‌های بنگلادش گردد.

وجود دانشگاهی همچون دانشگاه مذاهب در جمهوری اسلامی ایران، مغتنم است و امیدوارم این دانشگاه در راستای گسترش وحدت و تقریب، شعبه‌ای را در بنگلادش افتتاح کند.

در ادامه سؤالاتی در خصوص وضعیت اهل سنت در جمهوری اسلامی ایران و چگونگی همکاری با این دانشگاه مطرح شد که توسط ریاست دانشگاه و دکتر جلیل پروین معاون آموزشی دانشگاه به آن پاسخ داده شد.

در پایان لوح یادبود مدرسه دارالسلام راجشاهی توسط دکتر مفتی محمد کفیل‌الدین به دکتر سید عباس صالحی ریاست دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی اهدا شد.

✓ حضور در نشست علمی وضع شناسی مطالعات مذاهب در بنگلادش و

راهکارهای تقویت همکاری های علمی

از سوی دفتر همکاری های علمی بین المللی دانشگاه مذاهب اسلامی با همکاری معاونت امور بین الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار می کند:

از سوی دفتر همکاری های علمی بین المللی دانشگاه مذاهب اسلامی با همکاری معاونت امور بین الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نشست علمی "وضع شناسی مطالعات مذاهب در بنگلادش و راهکارهای تقویت همکاری های علمی" با حضور اعضای هیئت علماء اهل سنت کشور بنگلادش و دکتر مهدی جمالی فر معاون فرهنگی و دانشجویی، دکتر محمود ویسی عضو هیات علمی، دکتر حامد

شریعتی نیاسر رئیس دانشکده قرآن و حدیث، دکتر مریم غلامی دبیر شورای بین الملل دانشگاه در سالن جلسات دانشگاه برگزار شد.

در ابتدای نشست دکتر مهدی جمالی فر ضمن خوشامدگویی به میهمانان و شرکت کنندگان در نشست، به روابط نزدیک جمهوری اسلامی ایران و بنگلادش اشاره کرد و گسترش زبان فارسی در بنگلادش را فرصتی مغتنم در راستای گسترش روابط میان دو کشور دانست.

سپس دکتر مفتی مولانا محمد کفیل الدین ضمن معرفی هیئت میهمان، از وجود اندیشه تقریب در جمهوری اسلامی ایران و تقویت آن توسط دانشگاه مذاهب اسلامی ابراز خوشحالی کرد. دیگر فرهیختگان بنگلادش نیز به نوبه خود در خصوص مذاهب موجود در بنگلادش، نحوه تعامل و تعایش مسالمت آمیز آنها در بنگلادش به ایراد سخنرانی پرداختند.

دکتر شهیدالاسلام گفت: متأسفانه امروز دولت های کفر با هم متحد شده اند ولی مسلمانان هنوز به اون اتحاد کامل نرسیده اند. ما امروز شاهدیم که روز به روز بر تعداد سلفیون اضافه شده و در حال نابود کردن

عقاید ما هستند این مسئله بسیار به تقریب و وحدت ضربه وارد می‌کند. ما به این تقسیم‌بندی مسلمانان به شیعه و سنی اصلاً قائل نیستیم، ما معتقدیم که همه مسلمانیم و داریم در کنار یکدیگر زندگی می‌کنیم.

مولانا فهیم‌الرحمن گفت: ما در این سفر در قم و تهران کتابخانه‌ها و دانشگاه‌های زیادی را مشاهده کردیم و این برایمان فرصتی مغتنم بود که بتوانیم با فکر و برنامه جدید به پیش برویم.

دکتر نجم‌السعود در مورد مدارس قومی و حکومتی موجود در بنگلادش توضیحاتی را ارائه کرد و گفت: ما در این ایران با کمال سرور مشاهده کردیم تمامی مذاهب و جامعات در حال تدریس و یادگیری علوم دینی خود هستند. این برای ما تجربه بسیار مفیدی بود.

دکتر محمود ویسی ابراز امیدواری کرد که امت اسلامی با حرکت در مسیر اسلام به ایجاد تقارب و دوستی میان مذاهب اسلامی کمک کند و برای رسیدن به این هدف، حفظ آرامش و همکاری بسیار مهم است.

در ادامه سؤالاتی در خصوص وجود مذاهب اسلامی در بنگلادش و چگونگی تعامل افراد با مذاهب مختلف در بنگلادش از سوی شرکت‌کنندگان مطرح شد که توسط دکتر مفتی مولانا محمد کفیل‌الدین و همراهان ایشان به آنها پاسخ داده شد.

دکتر مریم غلامی نیز در پایان ضمن معرفی مختصر دانشگاه مذاهب اسلامی، با بیان ظرفیت‌های همکاری علمی بین‌المللی این دانشگاه گفت: دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی با بیش از سی سال قدمت در راستای اهداف خود آماده امضای تفاهم‌نامه همکاری با دانشگاه‌های بنگلادش و اجرایی سازی آن در زمینه‌های مختلف از جمله تدریس مشترک اساتید، راهنمایی مشترک رساله‌های دانشجویی، تدوین مقالات پژوهشی مشترک، تبادل فرصت مطالعاتی کوتاه مدت ویژه اساتید و دانشجویان دکتری، راه‌اندازی دوره‌های کوتاه مدت مهارت افزایی، جذب دانشجو، اشتراک در هیات تحریریه مجلات، تبادل کتب الکترونیک و غیره است. ایشان همچنین ابراز امیدواری کرد که فرهیختگان بنگلادشی حاضر در نشست به عنوان سفرای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی در راستای گسترش همکاری‌های علمی و فرهنگی مساعدت نمایند.

در پایان لوح یادبود دانشگاه مذاهب اسلامی توسط دکتر مهدی جمالی‌فر و دکتر محمود ویسی به دکتر مفتی مولانا محمد کفیل‌الدین تقدیم شد.

✓ دیدار و ضیافت نهار با حجت الاسلام والمسلمین دکتر حاج ابوالقاسم دولابی

در این دیدار که حجت الاسلام والمسلمین مرتضوی معاون امور بین الملل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی نیز حضور داشت، حجت الاسلام والمسلمین حاج

ابوالقاسم دولابی مشاور رئیس جمهور در امور روحانیت و حوزه‌های علمیه، ضمن ابراز خرسندی از این دیدار در خصوص امور مربوط به امور تحت پوشش خود، توضیحات مبسوطی ارائه کرد و گفت: در جمهوری اسلامی ایران علماء و روحانیون در امور مربوط به حکومت، اهتمام و توجه وافری دارند و متقابلاً حاکمیت به نظرات ایشان ارجح می‌نهد. آیت‌الله ریسی رییس جمهور ایران نیز به امر توجه ویژه‌ای دارند. من سلام ایشان را به شما می‌رسانم و اگر مطلبی و پیامی برای آقای ریسی دارید، بنده به ایشان می‌رسانم.

استکبار و انگلیس، سلفیت را در اهل سنت و بهائیت را در شیعه ایجاد کرد که تندروی کرده و به کشتار دست می‌زنند. تفرقه از امور شیطان است خداوند ما را امت واحده آفریده است، اختلاف مطلوب خداوند نیست مگر در موارد سهل و میسر، دنیای امروز در پی تخریب خانواده است مشکل ما الان شیعه و سنی نیست بلکه کل اعتقادات در معرض انهدام قرار گرفته است و علما دین باید برای حفظ اسلام و اخلاق اسلامی تلاش کنند.

سپس دکتر مفتی مولانا محمد کفیل‌الدین ضمن معرفی میهمانان، به نمایندگی از ایشان از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی تشکر و قدردانی کرد و گفت: ما در ارض مقدس قم و همچنین تهران، دیدارها و برنامه‌های بسیار متنوع و جالبی داشتیم که تجربه‌ی ذی‌قیمتی برای ما محسوب می‌شود. من احساس می‌کنم که در وطن خود هستیم.

در ایران دو موضوع است دولت و علماء، تقارب اینها بسیار خوب است، ما در ایران مشاهده کردیم که علوم دینی با فنون و روش‌های جدید ممزوج شده و با شیوه‌های نوین و خاصی ارائه می‌شود. بنگلادش با زبان فارسی عجین شده است. بسیاری از کلمات فارسی هنوز در بنگلادش استفاده می‌شود. قبور و بارگاه بسیاری از اولیاء خدا در کشور ما وجود دارد که مورد احترام مردم، محل تجمع مسلمانان و مکانی برای عبادت و دعا در ایام و لیالی مختلف است. در ادامه میهمانان به تبادل نظر در خصوص موضوعات مختلف پرداختند.

✓ بازدید از برج میلاد

طبق هماهنگی با معاونت بین الملل شهرداری تهران، امکان بازدید مهمانان از بخش‌های مختلف برج میلاد با تشریفات خاص مهیا شد. از ابتدا تا پایان بازدید، یکی از مسئولین معاونت بین الملل شهرداری تهران، بخش‌های مختلف و اطلاعات فنی برج را برای مهمانان تشریح کرد.

برج میلاد تهران همچون سروی قد کشیده از توان و دانش مهندسان ایرانی به عنوان نمادی شاخص در کلان شهر تهران با برخورداری از بخش‌های مختلف و کاربری‌های متنوع امروزه به قطب گردشگری ایران تبدیل شده است. در حال حاضر این برج با ارتفاع ۴۳۵

متر ششمین برج بلند تلویزیونی و مخابراتی دنیا محسوب می‌شود. وزن تقریبی کل سازه ۱۵۰ هزار تن است.

✓ جلسه با مسئول پایگاه اینترنتی "آی محسن"

در این جلسه توضیحات مبسوطی در خصوص سامانه "آی محسن" و خدمات طراحی شده در آن توسط آقای اولیایی ارائه شد.

شبکه خدمات "آی محسن" با هدف مودت، دوستی، همدلی، کمک و مساعدت در جهان اسلام، تحت لوای قرآن کریم و سیره نبوی برای توسعه خدمات به جامعه مسلمین فارغ از هرگونه تعلقات مذهبی، فرقه‌ای و قومی راه‌اندازی شده است. این سامانه بستری برای همسوسازی و مشارکت در هم افزایی نیات خیرخواهانه و نیکوکارانه در راستای مرتفع نمودن نیازهای اساسی مسلمانان است. ایجاد رفاه، توسعه اشتغال، توسعه فرهنگی و نزدیکی جوامع اسلامی به یکدیگر از دیگر اهداف این شبکه است. از جمله این خدمات به کمک به خیریه‌ها و ایجاد کمپین‌های خیرانه، خدمات و تسهیلات برای برگزاری سفرها، ملاقات‌ها، بازدیدها و

همایش‌های بین‌المللی، خدمات فرهنگی و گردشگری، آموزش، خدمات بهداشتی و سلامت، خدمات دانشگاهی و ... راه‌اندازی شده است.

در بخش گردشگری تقریبی، ارائه خدمات گردشگری اسلامی و حلال، مجموعه تورهای گردشگری از جاذبه‌های توریستی،

فرهنگی و اسلامی تعریف شده است. تورهای شیخ عطار نیشابوری، صائب تبریزی، سعدی شیرازی، گلستان، الموت و ... از بسته‌های گردشگری است که برای دوستداران جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، اماکن مذهبی، مسلمانان خارج از کشور طراحی شده است.

در پایان به میهمانان هدایایی از سوی مسئول سامانه آی‌محسن اهدا شد.

✓ بازدید از برج آزادی تهران

برج آزادی در زمینی بیضی‌شکل به قطر ۳۸۰ متر در راستای شرقی‌غربی و ۲۱۰ متر در راستای شمالی‌جنوبی به سبک معماری ایرانی اسلامی شامل سبز میدان بنا شده است. میدان بزرگ‌ترین میدان پایتخت طرح فضای سبز با الگوی شش ضلعی‌های نامنتظمی که با فاصله گرفتن از خیابان به سمت برج، متحد می‌شوند، یادآور هندسه‌ی نقوش زیر گنبد مسجد شیخ لطف‌الله اصفهان است.

سالن ایران‌شناسی، سالن تشریفات، گذرگاه پیشینیان، تالار آینه، نگارخانه اقوام، راهروی فناوری، تالار کهن، سالن مولتی‌ویژن، سینمای کوچک، نگارخانه بوستان و کتابخانه. طبقات بالایی نیز بیشتر نمایش‌گر

معماری برج آزادی است. این میدان زیبا توسط "حسین امانت" در سال ۱۳۴۹ طراحی شد که هم‌اکنون به یکی از نمادهای تهران ایران به شمار می‌آید.

مشهد

۷ زیارت حرم مطهر حضرت ثامن الحجج (ع)

مهمانان بعد از استقرار و اسکان در هتل ارغوان مشهد به حرم مطهر رضوی مشرف شدند و با شور و حال غیر قابل وصفی آن مضجع نورانی را زیارت کردند.

۷ بازدید از مزار شیخ بهایی

این آرامگاه در رواقی به همین نام واقع در ضلع

شمالی صحن امام خمینی(ره) قرار دارد و متعلق به شیخ بهاءالدین محمد عاملی معروف به شیخ بهایی از دانشمندان بزرگ شیعی معاصر با شاه عباس صفوی است.

شیخ بهایی در ۹۵۳ ق. در بعلبک لبنان متولد و در ۱۰۳۰ ق. در اصفهان درگذشت و در محل کنونی مدفون شده است. مدفن این عالم جلیل القدر در مرکز رواق قرار دارد و با سنگ نبشته‌ای مشتمل بر شرح

حال شیخ بهایی مزین شده است. آثار باقیمانده از این دانشمند را ۸۸ کتاب و رساله مختلف دانسته‌اند.

۷ بازدید از دانشگاه علوم اسلامی رضوی

در دانشگاه علوم اسلامی رضوی دانشجویان با علوم قدیم و جدید در سه سطح لیسانس، فوق لیسانس و دکتری آشنا می‌شوند. این مجموعه بیشتر به سبک و سیاق حوزه اداره می‌شود تا دانشگاه. تحصیل در این دانشگاه رایگان است و دانشجویان با نگاه تقریبی پرورش می‌یابند.

تربت جام

✓ دیدار با مولوی خواجه شرفالدین جامی الاحمدی

مولانا خواجه شرفالدین جامی الاحمدی مشهور به حاجی قاضی، بیست و سومین فرزند مولانا احمد جام، عضو شورای برنامه ریزی مدارس علوم دینی اهل سنت و امام جمعه اهل سنت

تربت جام و مدیر حوزه علمیه احمدیه و تولیت مزار شیخ احمد جام است.

حاجی قاضی در این دیدار ضمن خیر مقدم به مهمانان بنگلادش و تشکر از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، پس از بیان شرح حال مختصری از مولانا شیخ احمد جام و کرامات ایشان، تربت جام را پایتخت وحدت برشمرد و گفت: در این خطه که اکثریت با اهل سنت حنفی است، هیچ گونه محدودیتی برای انجام فرائض و برنامه های دینی ما وجود نداشته و تعامل بسیار خوبی با برادران شیعه داریم.

حکومت ایران ما، بر محور اسلام است و در رأس آن مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه ای قرار دارند و ایشان نظر خوبی نسبت به تقریب دارند بین ادیان دیگر موجود در ایران و به ویژه بین شیعه و سنی و برای حمایت به سنی ها ایشان هیچ وقت دریغ نمی کنند. اهل سنت ایران در پارلمان ایران و مجلس خبرگان رهبری نیز نمایندگانی دارند.

ما در این جا مدارس، نماز جمعه، مساجد داریم و در مناصب دولتی فعال هستیم و دولت نیز به ما حمایت می کند و در متون درسی و دیگر امور آزاد هستیم. در ایران مشکلات اهل سنت کمتر و رفاهیات بیشتر است. طلاب اهل سنت ایران، قبلاً برای تحصیل در هند، پاکستان و افغانستان می رفتند اما اکنون با بودن مدارس بزرگ اهل سنت در داخل ایران، کسی مایل به رفتن خارج نیست.

مدرسه احمدیه از سالهای قبل بسیار فعال است و اساتید برجسته، حافظان قرآن از برادران سنی ایرانی داریم و ما آزاد هستیم و حمایت شایسته هم به ما می‌شود. در این حمایت متقابل دولت و ملت اهل سنت برقرار است و در شادی و غم‌های شیعه و سنی یکدیگر شریک هستیم.

✓ اقامه نماز جمعه

با توجه به هماهنگی به عمل آمده، مولانا سید محمد امدادالدین، خطیب مسجد مرکزی دانشگاه داکا به عنوان سخنران پیش از خطبه‌ها در نماز جمعه شهر تربت‌جام خطابه‌ای را ایراد کرد.

ایشان ضمن تشکر از مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و نماینده ترددی دفتر مقام معظم رهبری در بنگلادش بابت تدارک این سفر، حضور در ایران و مشاهده مهمان‌نوازی، فرهنگ غنی و برادری موجود در بین ایرانیان را خاطره‌انگیز، شیرین و به یاد ماندنی توصیف کرد.

مولانا امدادالدین در خصوص وحدت و همزیستی مسالمت‌آمیز شیعه و سنی در ایران، بسیار به نیکی یاد کرد، همچنین در خصوص مزارها و بارگاه‌های بزرگان موجود در کشور بنگلادش، به عنوان وجه مشترک ایران و بنگلادش سخن گفت و ابراز امیدواری کرد این وحدت موجود در بین مردم ایران به عنوان الگویی برای مسلمانان جهان مطرح شود.

در پایان ایشان بنا به توصیه شیخ مولانا جامی‌الاحمدی اقامه نماز جمعه را اقامه کرد. بعد از اتمام نماز جمعه، مردم با شوق، شور و علاقه وافری از اعضای هیئت استقبال کردند که این برای مهمانان بسیار غیرمنتظره و تأثیرگذار بود.

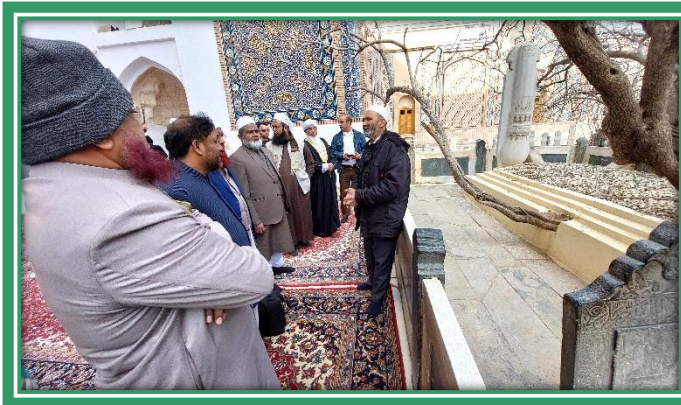

✓ زیارت مرقد شیخ جام

مهمانان پس از اقامه نماز جمعه مزار شیخ جام را زیارت کردند.

شیخ الاسلام ابونصر احمد بن ابی الحسن بن احمد بن محمد نامقی جامی ملقب و مشهور به ژنده پیل

احمد جام، از اکابر تصوف و از بزرگان مشایخ عرفان ایرانی در نیمه دوم قرن پنجم و نیمه اول قرن ششم هجری است، که حیات و آثارش تاکنون چندان مورد اعتنا قرار نگرفته و نوشته هایش که تماما به زبان فارسی است و علاوه بر ارزشی که از نظر شناختن عقاید متصوفه دارد ناشناخته مانده است.

✓ بازدید از مدرسه علمیه احمدیه تربت جام

اعضاء هیئت پس از اقامه نماز جمعه از حوزه علمیه اهل سنت تربت جام احمدیه بازدید کرده و با طلاب

و اساتید حاضر در مدرسه به گفتگو پرداختند. این گفتگوی آزاد و بدون تشریفات، بسیاری از ابهامات مطرح در خصوص اهل سنت ایران را برطرف کرد.

نیشابور

✓ زیارت مزار جناب شیخ عطار نیشابوری

با توجه به درخواست مکرر مهمانان در خصوص زیارت مزار شیخ عطار نیشابوری، برنامه سفر به شهر نیشابور تنظیم و عملیاتی شد.

شیخ عطار نیشابوری یکی از عرفا و شاعران ایرانی است که در قرن هفتم هجری قمری می‌زیست و کتاب‌هایی مانند منطق الطیر و تذکره الاولیاء از شاهکارهای ادبیات فارسی متعلق به اوست. بنای این آرامگاه متعلق به دوره تیموریان بوده که در منطقه‌ای قدیمی در شهر نیشابور قرار گرفته است. آرامگاه عطار در کنار آرامگاه مرحوم کمال‌الملک قرار دارد و به همراه باغ زیبایش یکی از جاذبه‌های نیشابور است.

✓ زیارت مزار حکیم عمر خیام نیشابوری

آرامگاه خیام مدفن ریاضی‌دان و ستاره‌شناس بزرگ ایرانی حکیم عمر خیام نیشابوری در جنوب شرقی نیشابور قرار گرفته است. مجموعه خیام از باغ، کتابخانه، موزه و مهمانخانه تشکیل شده که باغ آن از باغ‌های دیدنی در ایران معاصر به حساب می‌آید. بنای یادبود مزار این دانشمند بزرگ در سال ۱۳۴۱ شمسی با طرح و نقشه «مهندس هوشنگ سیحون» ساخته شد.

۷ زیارت مزار امامزادگان محروق و ابراهیم

امامزاده محروق فرزند حضرت زید فرزند امام زین العابدین (ع) از مفاخر نیشابور است که مانند سایر بنی هاشم و علویین در زمان خلافت مامون عباسی، در سال ۱۹۹ هجری قمری در راس نهضتی در کوفه علیه خلافت عباسی قیام کرد و در نهایت پس از سرکوبی قیام، به مرو مرکز خلافت رفت و در سال ۲۰۰ هجری قمری به دستور حاکم نیشابور به شهادت رسید.

حضرت امام رضا(ع) در زمان ورود به ایران پس از توقف در نیشابور، تربت امامزاده محروق(ع) را زیارت نموده و در این مکان نماز خواندند.

محروق به معنای سوخته است زیرا پیکر ایشان پس از شهادت، توسط عوامل خلافت

عباسی سوزانده شد. آرامگاه وی در نیشابور نزد مسلمانان محترم و زیارتگاه است. بنای این امامزاده مربوط به دوره تیموری و صفویه مجاور آرامگاه خیام واقع است.

امامزاده دیگری به نام حضرت ابراهیم(ع) نیز در این مکان دفن شده است که فرزند حضرت احمد بن موسی بن جعفر(ع) است. این بزرگوار در زمان ولیعهدی امام رضا(ع) در خراسان همراه با ۴۵۰ نفر از بنی هاشم به ایران می آیند تا در امان باشند اما زمانی به خراسان می رسند که امام رضا(ع) به شهادت رسیده اند و لذا در جریان جنگی که با سپاهیان مأمون رخ می دهد کشته و در جوار امامزاده محروق(ع) نیشابور دفن می شود.

۷ پایان سفر و خروج مهمانان

پس از اتمام برنامه ها، با توجه به برنامه ریزی صورت گرفته، اعضاء هیئت با بدرقه مسئولین مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، از مشهد به سمت دوحه و سپس داکا عزیمت کردند.

پایان